

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA (1914-1918)

3. Válka ve znamení ofenzívy (1916-1918)

Jakmile se válka přiblížila ke své druhé polovině, můžeme mluvit o tom, že se něco v jejím průběhu změnilo. Jednoduše asi jde poznamenat, že Dohoda začala mít konečně navrch. Státy Trojspolku, které byly označovány po skončení tohoto mohutného světového konfliktu za agresivní, si začínaly jednoduše uvědomovat, že jim jejich původní plány nevycházejí. Vždyť válka měla podle všech propočtů trvat jen pár týdnů. Přesuňme se tedy postupně opět na naše tři známá bojiště☺.

Nejzajímavější bude asi pro nás fronta západní. Tady si Němci uvědomili, že trochu podcenili francouzskou houževnatou obranu a navíc i britské vojsko, které bylo sice malé, ale zato velmi dobře a profesionálně na válku připravené. Schlieffenův plán zklamal. Jestli ono to také nebylo trochu tím, že tento stratég zemřel ještě předtím, než světová válka začala. On jednoduše nemohl korigovat jednotlivé chyby všech svých „nástupců“, kteří se jeho vizi snažili zrealizovat.

Právě v roce 1916 došlo na západní frontě ke dvěma otřesným bitvám, které leccos vypověděly o budoucnosti celé války. Tím prvním bojištěm se stala velká pevnost poblíž Paříže, jež nese název Verdun. Jedná se o to samé místo, kde uzavřeli před tisíci lety vnuci franckého císaře Karla Velikého známou smlouvu, na základě které se tato první středověká západoevropská říše rozdělila. Možná si na to ještě maličko vzpomenete☺. Tak právě v této bitvě, která trvala od února do září již jmenovaného roku, se pozabíjelo přes půl miliónu vojáků. Britsko-francouzská vojska ale toto strategické místo obhájila a Němci do Paříže nevstoupili.

Jestliže se vám zdá, že půl miliónu vojáků je dost, pak chci jenom poznamenat, že v té druhé bitvě, která trvala od července do listopadu stejného roku, přišlo o život dokonce přes milión vojáků. Je to jednoduše způsobeno tím, že armády začaly využívat hromadnějších zbraní. Například v této bitvě, která se odehrávala ve Francii na řece Sommě, Angličané poprvé vyzkoušeli svou novou zbraň, totiž tanky! Musel to být docela nemilý pohled, když vojáci neviděli nikdy nic podobného☺.

Prameny hovoří o tom, že Němci po těchto neúspěšných bitvách začali dokonce pomýšlet na jakési příměří, jenže o to už Britové nestáli. Němečtí stratégové tedy museli vymyslet jiný plán. Jestliže Angličané přišli s tanky, Němci vsadili všechno, co měli na své nové rychlé ponorky. Díky nim se jim vcelku dobře dařilo potápět dohodové obchodní lodě. Ale trochu se přepočítali! Podařilo se jim totiž narušit chod na amerických obchodních trasách. USA si začínaly uvědomovat, že se jich tato „evropská“ válka přece jen týká také. Přestaly být neutrální a přidaly se na stranu Dohody. Většina historiků tvrdí, že právě 6. duben roku 1917, kdy se tato událost přihodila, rozhodl o prohře Centrálních mocností (tedy Trojspolku).

Další důležitou frontou byl samozřejmě Balkán. I tady dochází k určitým změnám, hlavně v souvislosti s tím, že do války vstupují další státy. Jsou jimi Rumunsko a Řecko. Obě tyto země se rozhodly podpořit Dohodu a tím pádem i tady se situace vyhraňuje.

Navíc Rakousku (a tudíž samozřejmě i nám) zemřel roku 1916 císař, totiž slavný Franz Josef. František Ferdinand d'Este, jenž se měl stát původně jeho nástupcem, už byl také po smrti, a tak ho vystřídal jakýsi Karel I. (ale legrační je, že od historiků dostane přídomek Poslední, protože další císař se už v Rakousku-Uhersku konat nebude). Karel začal vážně uvažovat o tom, že začne za zády Němců vyjednávat s dohodovými státy o tzv. separačním míru. Pokud si pod tímto pojmem nedokážete nic představit, pak si uvědomte, že studentovi, kterému se nepodaří vtěsnat do kolektivu mezi ostatní, budou za chvíli ti další říkat, že se separuje. Jednoduše Rakousko by odešlo vcelku rádo z války a nijak moc by se nestaralo o to, že tam jeho spolubojovníci (Němci, Turci či Bulhaři...) ještě zůstávají. Když se o takovém manévru Němci dozvěděli, velice je to roztrpčilo. Dali Rakušanům jasně najevo, že s něčím takovým nesouhlasí a ať se rychle Rakušané Němcům podřídí nebo... Rakušané se opravdu raději podřídili☺.

S východní frontou to bylo trochu složitější. V roce 1917 totiž na území Ruska proběhly dvě velké revoluce. V té první – únorové- byl po dlouhém očekávání svržen car a s ním i celý systém „samoděržaví“, v té druhé – říjnové (i když u nás byl v té době už listopad)- se k moci dostali skoro na osmdesát let komunisté. Řeknete si možná, že to s válkou moc nesouvisí, ale to byste se moc spletli! Komunisté totiž lidem slíbili, že pokud si je zvolí, postarají se o to, aby Rusko odešlo ihned z války. To, co se Rakušanům nepovedlo, Rusům ano! Dne 3. 3. 1918 uzavřelo Rusko s Němci tzv. „separační mír“, díky kterému se mohli všichni Němci z východní fronty přesunout na západ. Ale už i tahle velká výhoda Němcům moc nepomohla, bylo pozdě. Dne 11. 11. 1918 Německo podepsalo kapitulaci a válka skončila. Uf☺.